

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2007 vp

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 2006

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä huhtikuuta 2007 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen toimenpidekertomuksen vuodelta 2006 ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevalta osalta (K 4/2007 vp). Valiokunta on tässä yhteydessä käsitellyt myös ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyökertomuksen vuodelta 2006.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paavo Väyrynen
- puolustusministeri Jyri Häkämies
- valtiosihteeri Risto Volanen ja turvallisuusjohtaja Timo Härkönen, valtioneuvoston kanslia

- valtiosihteeri Pertti Torstila, alivaltiosihteeri Markus Lyra, suurlähettiläs Antti Sierla, suurlähettiläs Teemu Tanner, osastopäällikkö Ritva Koukku-Ronde ja apulaisosastopäällikkö Anne Sipiläinen, ulkoasiainministeriö
- ylijohtaja Antti-Juha Pelttari, sisäasiainministeriö
- osastopäällikkö Pauli Järvenpää, puolustusministeriö
- puolustusvoimain komentaja Juhani Kaskeala
- eversti Esa Pulkkinen, Pääesikunta
- johtaja Ari Kerkkänen, Kriisinhallintakeskus
- kansainvälisen avun johtaja Kalle Löövi, Suomen Punainen Risti
- pääsihteeri Anne Palm, Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto - KATU
- pääjohtaja Kemal Dervis, YK:n kehitysohjelma (UNDP)
- YK:n pääsihteerin erityisedustajan sijainen Liberiassa Jordan Ryan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ulkoasiainvaliokunta on hallituksen toimenpidekertomuksen käsittelyssä paneutunut erityisesti kriisinhallintaan. Edellisessä kertomusmietinnössä (UaVM 19/2006 vp) valiokunta käsiteli Venäjää.

Kriisinhallinta

Kriisinhallinnan muutos

Kun Suomi aloitti osallistumisen kriisinhallintaan yli 50 vuotta sitten, oli kyse ennen kaikkea sellaisesta rauhanturvatoiminnasta, jossa YK-joukot asettuivat konfliktin osapuolten väliin valvomaan osapuolten kesken sovittua aselepoa. Itse konfliktiin nämä joukot eivät puuttuneet vaan olivat turvaamassa rauhantilan säily-

mistä. Kylmän sodan päätyttyä olosuhteet ovat muuttuneet: kriisit ovat pääosin sisäisiä, eivät valtioiden välisiä, ja siviiliväestö on näiden konfliktien jaloissa, ellei jopa itse sotatoimien kohteena. Samanaikaisesti maailman kahtiajaon väistyminen on mahdollistanut myös konflikteihin puuttumisen suurvaltaristiriitojen sitä estämättä.

Sotilaallinen kriisinhallinta on viime vuosikymmeninä muuttunut merkittävällä tavalla. Sotilaallinen kriisinhallinta käsittää nykyisin myös aktiivisemman roolin konfliktitilanteissa, jopa aseellisen väliintulon konfliktien ratkaisemiseksi, kuten esimerkiksi Kosovon sodassa vuonna 1999. Taustalla on erityisesti kansainvälisen yhteisön käsitys, että konflikteihin ja humanitaariin kriiseihin on tarvittaessa puututtava voimatoimin, velvollisuus suojella siviiliväestöä (responsibility to protect). Vahvana pontimena tälle ajatustavan ja toiminnan muutokselle on ollut mm. entisen Jugoslavian hajoamissodat 1990-luvulla ja Ruandan kansanmurha vuonna 1994, jolloin näissä sisäisissä konflikteissa surmattiin satoja tuhansia siviilejä kansainvälisen yhteisön sitä estämättä.

On nähtävissä, että sotilaallinen kriisinhallinta on jakautunut uudella tavalla. YK:n rauhanturvaoperaatioita on yhä merkittävässä määrin, ja niihin osallistuu ennätyksellinen määrä rauhanturvaajia. Nämä rauhanturvaajat tulevat kuitenkin nykyisin pääosin kehitysmaista. Esimerkiksi huhtikuussa 2007 suurimmat YK:n rauhanturvaoperaatioihin joukkoja antaneet maat olivat Pakistan, Bangladesh ja Intia. Kahdenkymmenen suurimman maan joukossa oli vain kaksi teollisuusmaata: Italia sijalla 8 ja Ranska sijalla 10, ja nekin yksittäisen operaation takia (Libanonin UNIFIL-operaatio). Pohjoismaat Suomi, Norja, Ruotsi ja Tanska olivat YK:n operaatioissa sijoilla 50, 55, 56 ja 63, mikä kertoo sen, että Suomen kaltaiset maat ovat siirtäneet kriisinhallinnan painopisteensä YK:n operaatioista muiden järjestöjen toteuttamiin kriisinhallintaoperaatioihin. Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä, että Suomi tukee aktiivisesti YK:n tavoitteita rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisessä. Operaatioiden toteuttajataho ei sinänsä ole ensisijai-

nen tekijä harkittaessa osallistumista, vaan olennaista on eri kriisien tarpeet, YK:n pyrkimykset ja Suomen kriisinhallintaressurssien käyttäminen tavalla, joka hyödyntää Suomen kriisinhallintaosaamisen vaativammissa operaatioissa. YK:n tavoitteita ja päämääriä voi palvella myös muissa kuin suoranaississa YK-operaatioissa.

YK:n rauhanturvatoiminnan rinnalle on tullut lukuisia kriisinhallintaoperaatioita, jotka tyypillisesti ovat tehtävänsä puolesta ns. perinteistä rauhanturvatoimintaa vaativampia ja edellyttävät myös rauhanturvaoperaatioita korkeampaa osaamista, vaikka on todettava, että myös YK-operaatioiden joukossa on hyvin vaativia tehtäviä mm. Afrikassa. Nämä operaatiot ovat pääasiassa alueellisten järjestöjen toteuttamia (esim. Nato, Euroopan unioni tai Afrikan unioni), vaikka niillä onkin YK:n turvallisuusneuvoston mandaatti. Voidaan sanoa, että kokonaisuuden kannalta on olemassa tietynlainen sotilaallisen kriisinhallinnan työnjako, jossa kehitysmaat ovat ottaneet päävastuun YK:n rauhanturvaoperaatioiden miehittämisestä ja kehittyneemmät teollisuusmaat kantavat päävastuun sotilaallisesti vaativammista kriisinhallintaoperaatioista, joiden toteuttajataho on muu kuin YK. Tyypillisiä esimerkkejä ovat esimerkiksi EU:n Althea-operaatio Bosniassa, Naton KFOR-operaatio Kosovossa ja Naton ISAF-operaatio Afganistanissa. Samalla on todettava, että vaativammat sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot merkitsevät entistä suurempia riskejä niihin osallistuvan henkilöstön kannalta, ja tämä riski on syytä tiedostaa päätöksiä tehtäessä.

Samalla kun sotilaallinen kriisinhallinta on muuttunut tavalla, joka painottaa aktiivista puuttumista konflikteihin, on kriisinhallinta muuttunut entistä kokonaisvaltaisemmaksi: tunnustetaan, että sotilaallinen kriisinhallinta ei yksin riitä vaan konfliktien vakauttaminen edellyttää sotilaallisen kriisinhallinnan rinnalla vahvaa siviilikriisinhallintaa eli yhteiskunnan järjestäytyneelle toiminnalle olennaisten valmiuksien luomista — mm. oikeuslaitosta, poliisitoimintaa ja siviilihallintoa. Sotilaallisen kriisinhallinnan pitäisi olla vain väliaikainen toimenpide, mutta ilman kestävien olosuhteiden luomista vakaudel-

le konfliktit pitkittyvät. Tämän takia tarvitaan siviilikriisinhallintaa, joka luo pysyvämmät edellytykset vakaudelle. Kriisinhallinnan lisäksi on tärkeää, että kriisinhallintaa — niin sotilaallista kuin siviilikriisinhallintaa — täydennetään nopeasti kehitysavun keinoin. Oma kokonaisuutensa on konfliktinesto eli kriiseihin johtavien kehityskulkujen varhainen havaitseminen ja niihin puuttuminen mm. siviilikriisinhallinnan keinoin ja kehitysavulla. Esimerkiksi köyhyys ja puute ovat otollisia konfliktien ja ääriliikkeiden lähteitä.

Suomi ja kriisinhallinta

Suomi on aktiivinen kriisinhallinnan osallistuja. Toukokuussa 2007 Suomella oli noin 1 000 henkilöä sotilaallisissa kriisinhallintatehtävissä. Suurimmat käynnissä olevat operaatiot ovat Kosovon KFOR-operaatio (407 rauhanturvaajaa), Libanonin UNIFIL-operaatio (221), Afganistanin ISAF-operaatio (101) ja Bosnia-Hertsegovinan Althea-operaatio (99). Näiden lisäksi valmiudessa on EU:n päivystävä taisteluosasto yhdessä Saksan ja Alankomaiden kanssa (161 suomalaista).

Kertomusvuonna Suomi osallistui yli 20 siviilikriisinhallintaoperaatioon lähettämällä yli 100 asiantuntijaa niiden käyttöön mm. Länsi-Balkanilla ja Indonesiassa. Valiokunta toteaa, että Kosovossa on tarkoitus käynnistää merkittävä EU:n siviilikriisinhallintaoperaatio vuoden 2007 aikana. Siviilikriisinhallinnan voimavaratyö on edennyt EU:ssa, ja nopean toiminnan siviiliasiantuntijaryhmien (Civilian Response Teams, CRT) toimintavalmius saavutettiin vuoden 2006 lopussa. Valiokunta pitää myönteisenä, että Suomi oli kertomusvuotena yksi neljästä jäsenmaasta, joka koulutti nopean valmiuden CRT-asiantuntijoita.

Ulkoasiainvaliokunta pitää myönteisenä, että Vanhasen II hallituksen ohjelmassa painotetaan siviilikriisinhallintaa ja todetaan mm. kansallisen siviilikriisinhallinnan strategian laatiminen. Kuopioon perustettu kriisinhallintakeskus antaa hyvät valmiudet siviilikriisinhallinnan henkilöstön kouluttamiselle. Valiokunta pitää kriisinhallintakeskuksen kehittämistä ja vahvistamista tärkeänä.

lintakeskuksen kehittämistä ja vahvistamista tärkeänä.

Sotilaallisessa kriisinhallinnassa Suomen toiminta-ajatus lähtee siitä, että kriisinhallinnan varsinaisen tehtävän lisäksi osallistuminen palvelee samalla maanpuolustusta: kriisinhallinnassa käytetään samoja resursseja, ja osallistuminen palvelee puolustusvoimien osaamisen ja kansainvälisen yhteistoimintakyvyn kehittämistä. Samalla on todettava, että Suomen kriisinhallintajoukkojen rekrytointipohja on kansainvälisessä tarkastelussa ainutlaatuinen. Joukkojen koostuminen pääosin reserviläisistä merkitsee sitä, että henkilöstön siviilielämässä kartuttama osaaminen hyödynnetään tehtävissä ja suomalaiset joukot voivat tarjota osaamista, jota ammattiarmeijoiden henkilöstöllä ei ole. Samalla reserviläisjoukon käyttö on varsin tehokasta, kun henkilöstö palkataan yksinomaan harjoituksia ja operaatioita varten ilman joukkojen rotaation tarvetta.

Samalla Suomen sotilaalliseen kriisinhallintatoimintaan liittyy oma dilemmansa: Suomen sotilasjoukot osallistuvat tyypillisesti tehtäviin, joiden tarkoituksena on auttaa siviiliväestöä ja näin parantamalla siviiliväestön elinolosuhteita poistaa konfliktin syitä ja voittaa paikallisväestön luottamus. Tähän suomalaisjoukkojen siviilivalmiudet antavat hyvät valmiudet, ja kokemukset mm. Kosovosta ovat myönteiset. Ulkoasiainvaliokunnan saaman selvityksen mukaan Afganistanin olosuhteissa kansalaisjärjestöjen humanitaarisen tehtävän suorittamista haittaa se, että sotilaat osallistuvat siviiliprojekteihin ja humanitaarisen avun antamiseen ja osa avustustyöntekijöistä kantaa jopa aseita, jolloin eroa apujärjestöjen ja sotilaiden välillä ei tehdä ja apujärjestöt voivat joutua hyökkäysten kohteiksi. Valiokunta korostaa, että Punaisen Ristin kaltaisten humanitaaristen järjestöjen toimintaedellytykset on turvattava pitämällä huolta Geneven sopimuksen kunnioittamisesta mm. lääkintä- ja avustustoiminnan suojelemiseksi. Vaikka Afganistanin olosuhteita ei välttämättä voi yleistää, on tämä ongelma vakava. Suomen osalta voidaan todeta, että sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistuvien joukkojen tehtävän kaventaminen

yksin sotilas- ja vakautustoimiksi ei vaikuta mielekkäältä, koska rakentava yhteistoiminta paikallisväestön kanssa on yleensä ollut suomalaisten kriisinhallintajoukkojen menestymisen kannalta keskeistä.

Ulkoasiainvaliokunta pitää kysymystä humanitaaristen järjestöjen toimintaedellytyksistä tärkeänä ja pyytää, että valtioneuvosto antaisi asiaa koskevan selvityksen ulkoasiainvaliokunnalle.

Nopean toiminnan joukot

Uutena piirteenä Suomen sotilaallisessa kriisinhallinnassa on nopean toiminnan kyky. Kansainväliset pyrkimykset kehittää nopean toiminnan kriisinhallintajoukkoja on saanut pontimensa erityisesti YK:n toivomuksesta. Kriisien hoitamisen kannalta on tärkeää, että on olemassa joukkoja, jotka voivat puuttua tilanteisiin nopeasti ja kykenevät luomaan perustan muille kriisinhallinta- ja avustustoimille.

EU:n taisteluosastojen perusajatus on se, että EU:lla olisi käytössään joukkoja, jotka kykenevät aloittamaan toimintansa operaatioalueella nopeasti (10 päivän kuluessa päätöksestä) ja pystyvät toimimaan alueella 30—120 päivää. Taisteluosasto on varsinaisesti sotilastekninen termi, joka viittaa joukon kokoon ja sen kykyyn toimia itsenäisesti. Taisteluosaston tehtävät kattavat EU:n sotilaallisen kriisinhallinnan vakiintuneet tehtävät (ns. Petersbergin tehtävät), eli taisteluosastojen myötä EU:n sotilaallisen kriisinhallinnan tehtävät eivät ole muuttuneet, vaan uusi ulottuvuus ja samalla vaativuus on nopea toimintavalmius.

Euroopan unioni teki päätöksen nopean toiminnan joukoistaan vuonna 2004, ja myös Suomi teki päätöksen osallistua näihin EU:n taisteluosastoihin. Ensimmäinen taisteluosasto, johon Suomi on osallistunut — Saksa—Alankomaat—Suomi — on lopettamassa puolivuotista päivystysvuoroaan kesäkuussa 2007. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Suomen alustavat kokemukset taisteluosastosta ovat positiiviset. On todettavissa, että taisteluosastoon osallistuminen on merkittäväällä tavalla kohentanut

puolustusvoimien kriisinhallintaosaamista ja taisteluosastoon osallistunutta joukkoa pidetään alansa huippuna. Seuraavaksi Suomen on määrä osallistua vuoden 2008 alkupuoliskolla päivystävään pohjoismaiseen taisteluosastoon, joka koostuu Suomen, Ruotsin, Norjan, Irlannin ja Viron joukoista. Näillä samoilla kokoonpanoilla on tarkoitus päivystää vuonna 2011. Valiokunta korostaa, että aktiivinen osallistuminen EU:n nopean toiminnan joukkoihin on Suomelle EU:n jäsenenä luonteva valinta. Kaikki jäsenmaat muutamaa poikkeusta lukuunottamatta osallistuvat EU:n taisteluosastoihin.

Päätös EU:n taisteluosaston käytöstä on Suomen osalta sekä kansallinen että EU:ssa tehtävä päätös. EU päättää taisteluosaston käytöstä EU:n neuvoston yksimielisellä päätöksellä, ja Suomessa taisteluosastossa toimivan suomalaisen sotilasjoukon osallistumisesta on tehtävä myös kansallinen päätös. EU:n taisteluosastojen tapauksessa on huomioitava se seikka, että taisteluosaston eri joukot ovat sen toiminnalle olennaisia. Taisteluosasto ei kykene toimimaan ilman, että kaikki siihen osallistuvat keskeiset maat ovat mukana operaatiossa.

Nato on avannut oman nopean toiminnan joukkonsa NRF:n (Nato Response Force) kehittyneille kumppanimaille eli Suomelle, Ruotsille ja Itävalle. Suomi ja Ruotsi ovat huhtikuussa 2007 ilmoittaneet Natolle periaatteellisesta kiinnostuksestaan samalla korostaen, että kansallisia päätöksiä osallistumisesta ei ole tehty. Vaikka maiden puolustuksen painopisteratkaisut eroavat toisistaan, on valiokunnan mielestä hyvä, että Suomi ja Ruotsi etenevät yhteisen NRF-tilannearvion pohjalta, koska Suomen ja Ruotsin yhteistyö Naton rauhankumppanuuden kehittämisessä on ollut läheinen. Kumpikin maa tekee oman kansallisen päätöksensä, mutta on tärkeää, että se tapahtuu tietoisena toisen maan kansallisesta valmistelusta.

NRF-joukot ovat EU:n taisteluosaston tavoin itsenäiseen toimintaan kykeneviä päivystäviä osastoja, mutta NRF on olennaisesti EU:n taisteluosastoa suurempi kokonaisuus. Kun EU:n yksittäisen taisteluosaston koko on noin 1 500 sotilaa vahvuinen (taisteluosastoja on päivystys-

vuorossa aina kaksi), niin NRF:n kokoluokka on noin 25 000 sotilasta. NRF on osa Naton ns. transformaatiota, jossa sotilasvoimia kehitetään entistä liikkuvammiksi ja nopeaan toimintaan kykeneviksi. NRF:n mahdolliset tehtävät ovat laajat humanitaarisista operaatioista vaativiin taistelutehtäviin.

Vanhasen II hallituksen ohjelmassa todetaan, että EU:n taisteluosastoista saatavat kokemukset muodostavat pohjan harkittaessa osallistumista NRF-toimintaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että jos tasavallan presidentti ja valtioneuvosto päätyvät ratkaisuun, jossa suomalaisia joukkoja ilmoitetaan NRF:ään, niin asia tuodaan eduskunnan käsiteltäväksi. Kumppanimaiden kannalta on huomionarvoista, että kumppanimaiden NRF:ään osoittamat joukot olisivat täydentäviä eli eivät puuttuessaan estä NRF:n liikkeellelähtöä. Arvioiden mukaan osallistuminen NRF:ään avaisi kumppanimaalle laajemman pääsyn Natoa koskeviin tietoihin ja standardeihin kuin osallistuminen pelkkiin harjoituksiin, jotka ovat samalla EU:n nopean toiminnan joukkojen harjoituksia ja joissa Suomi on jo mukana. Naton intressi avata NRF kumppanimaille on kaksinainen: resurssien saaminen ja kehittyneiden kumppanimaiden pitäminen Naton tasolla kriisinhallintaosaamisen kärjessä.

Saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta toteaa, että Suomi kykenisi osallistumaan NRF:n toimintaan EU:n taisteluosastoja varten kehitetyllä nopean toiminnan osaamisella ja valmiuksilla silloin, kun Suomi ei ole päivitysvuorossa EU:ssa. Eli näiltä osin edellytykset osallistumiselle ovat olemassa ja osallistumisen muodossa — mm. joukkojen koko — on erilaisia vaihtoehtoja. Osallistumisen harkinnassa tulisi huomioida se, että NRF edustaa vaativaa kriisinhallintaosaamista ja näin palvelisi kriisinhallintaosaamisen kehittämistä. Myös Ruotsin harkinta on olennainen tekijä. Valiokunnan mielestä on luontevaa, että Suomi hakee samantasoista kriisinhallintaosaamista Ruotsin kanssa, koska Suomi toimii läheisessä yhteistyössä Ruotsin kanssa monessa kriisinhallintaoperaatiossa ja EU:n taisteluosastoissa.

Valiokunnan mielestä on tärkeää, että kriisinhallinnan resurssien kohdentamista ja riittävyttä — erityisesti nopean toiminnan ja muun kriisinhallinnan suhdetta — arvioidaan kokonaisuutena myös tulevassa turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa.

Kriisinhallintaa koskevia johtopäätöksiä

Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä, että Suomi osallistuu jatkossakin aktiivisesti kriisinhallintaan. Se on ollut tärkeä osa Suomen kansainvälisen vastuun kantamista ja perustuu humanitaarisille pyrkimyksille auttaa hädänalaisia. Samalla on todettava, että globalisoituneessa maailmassa eristäytyminen ei toimi: maailman ongelmat heijastuvat Suomeen, vaikka ne tapahtuvatkin kaukana Suomen rajoista. On järkevämpää vaikuttaa konflikteihin varhaisessa vaiheessa ja niiden syntysijoilla kuin antaa ongelmien pahentua ja kärsiä esimerkiksi luhistuneiden yhteiskuntien heijastusvaikutukset. Tästäkin syystä kriisinhallinta on tärkeää, ja sen voi lukea laajassa katsannossa osaksi Suomen turvallisuuspolitiikkaa. Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan on myös keskeinen tekijä Suomen ulkopoliittikan kannalta — Suomen osallistumiseen kohdistuu odotuksia vertaismaiden taholta, eikä vapaamatkustajan asema olisi järkevää toimintaa Suomen vaikutusvallan kannalta unohtamatta moraalista velvoitetta osallistua kriisinhallintaan.

Ulkoasiainvaliokunnan mielestä Suomen kriisinhallintapolitiikassa tulisi painottaa seuraavia näkökohtia:

Kriisinhallinnan kokonaisvaltaisuus. Valiokunta pitää tärkeänä, että sotilaallisen kriisinhallinnan rinnalla Suomi jatkaa määrätietoista ponnistelua siviilikriisinhallinnan kehittämiseksi ja konflikteja seuraavassa jälleenrakennuksessa mm. tuomalla kehitysyhteistyötä tiiviiksi osaksi kriisinhallintaa. Kriisit ja niiden hoito on nähtävä kokonaisvaltaisesti ja jo siinä vaiheessa, kun sotilaallista kriisinhallintaoperaatiota harkitaan, on oltava selkeä suunnitelma sotilaallisen kriisinhallinnan ohella käynnistettävästä vakautuksesta ja jälleenrakentamisesta. Luonteva jatkumo eri kriiseissä on tarpeen — miten sotilaalli-

nen kriisinhallinta saa rinnalleen vahvan siviilikriisinhallintaelementin ja toiminnan saumattoman jatkamisen kehitysavun keinoin. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa pitäisi olla selkeä näkemys operaation päättämisen edellytyksistä jo käynnistysvaiheessa eli irtaantumisstrategia. Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä, että eri hallinnonalojen yhteistoiminta on tässä kokonaisvaltaisessa tarkoituksessa saumatonta, ja katsoo, että myös ulkoasiainministeriötä voisi tarkastella tulevassa organisaatiouudistuksessa tästä näkökulmasta, eli miten ministeriön organisaatio voisi tehokkaasti palvella konfliktien kokonaisvaltaista hoitamista. Kokonaisvaltaista kriisinhallintaa palvelee luontevasti myös kansalaisjärjestöjen vahva asema siviilikriisinhallinnan toteuttajana.

Ulkoasiainvaliokunta toteaa, että syksyksi 2007 valmistellaan uutta kehityspoliittista ohjelmaa, ja valiokunta olettaa, että ohjelmassa huomioidaan riittävällä tavalla kehitysavun merkitys kriisinhallinnassa ja konfliktien ennaltaehkäisyssä. Vanhasen II hallituksen ohjelmassa todetaan, että kehityspoliitiikassa on tarkoitus painottaa entistä vahvemmin mm. kriisien ennaltaehkäisyä ja rauhanprosessien tukemista. Valiokunta pitää tärkeänä, että kehitysapu ja siviilikriisinhallinta tulevat entistä vahvemmiksi osiksi kriisinhallintaa ja konfliktinestoa.

Afganistan on ajankohtainen esimerkki kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan tarpeesta. Afganistania on vakautettu sotilastoimin, mutta kestävää ratkaisua maan tilanteeseen ei yksin sotilasvoimin saada. Afganistan tulee edellyttämään kansainvälisen yhteisön merkittäviä panostuksia maan kehittämiseen ja jälleenrakentamiseen, jotta väestön olosuhteet saadaan kohotuullisiksi. Ongelmien keskiössä on mm. oopiumin viljely, joka tilastojen mukaan on kasvanut merkittävästi ja joka rahoittaa epävakautta Afganistanissa.

Ulkoasiainvaliokunta katsoo, että Afganistanin tilanne edellyttää kokonaisvaltaista tarkastelua, ja pyytää, että valtioneuvosto antaisi asiaa koskevan selvityksen ulkoasiainvaliokunnalle, tai jos val-

tioneuvosto niin harkitsee, selonteon eduskunnalle.

Erikoisosaamisen tarve. Ulkoasiainvaliokunta toteaa, että merkittävästä suhteellisesta panoksestaan huolimatta Suomen osallistuminen on kansainvälisessä kokonaisuudessa varsin pientä. Suomi ei määrällisesti ole koskaan ratkaisevassa asemassa, mutta hankkimalla erikoisosaamista ja kykyjä, joista eri operaatioissa on pulaa, Suomi voi kantaa ominaispainoaan merkittävämpää vastuuta kansainvälisessä kriisinhallinnassa. Siviilikriisinhallintaa kehittämällä ja siihen panostamalla Suomella on mahdollisuus kehittyä siviilikriisinhallinnan kansainvälisesti tunnetuksi osaajaksi. Yhtenä erityisenä osaamisen esimerkkinä voidaan todeta naisten aseman parantaminen ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen kriisinhallinnassa. Tämä voi tapahtua mm. naisten aseman kohentamisena kriisimaissa ja myös naishenkilöstön rekrytoimisella kriisinhallintajoukkoihin. Valiokunta toteaa myönteisenä asiana, että Suomi on laatimassa omaa kansallista toimintaohjelmaansa naisten asemaa konflikteissa koskevan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman toimeenpanoksi (pätöslauselma 1325 vuodelta 2000).

Erikoisosaamisen käytännön esimerkkinä voidaan mainita myös Suomen osallistuminen Kongon vaaleja turvanneeseen EU:n kriisinhallintaoperaatioon lääkäri- ja kirurgiyksiköllä, jolla oli pienuudestaan huolimatta merkittävä tehtävä operaation kannalta. Tulevaisuuden mahdollisuutena voidaan mainita myös kuljetushelikopterien käyttö kriisinhallintaoperaatioissa, kunhan puolustusvoimat saa tilaamansa kaluston. Ilmakuljetuskyky on merkittävä pullonkaula vaikeissa olosuhteissa, kun esimerkiksi tieverkko on kehittymätön. Bosniassa ja Kosovossa Suomen erikoisosaaminen on ollut viesti- ja komentojärjestelmissä, jotka myös muut joukot ovat ottaneet käyttöön. Vastaavia erikoiskykyjä on varmasti monenlaisia, ja niihin Suomen tulisi kriisinhallintatoiminnassaan panostaa.

Resurssien riittävyys. Valiokunnan mielestä on ilmeistä, että kriisinhallinta edellyttää tulevaisuudessa lisäresursseja. Sotilaallisen kriisinhallinnan vanha nyrkkisääntö 100 miljoonan eu-

ron vuosimenoista tulee asettamaan entistä tiukemmat raamit Suomen osallistumiselle, kun on nähtävissä, että sotilaallinen kriisinhallinta tulee kallistumaan monen tekijän summana: vaativat olosuhteet maksavat enemmän, nopea toiminta on kalliimpaa ja Suomen on tarkoitus osallistua kriisinhallintaan myös laivaston ja ilmapuimien kalustolla. Ilman resurssien lisäystä edessä on vaikea valinta: Suomi joko tinkii nyt vakiintuneesta noin 1 000 rauhanturvaajan osallistumisesta kriisinhallintaan, tai Suomi joutuu valitsemaan ns. helpompia operaatioita, joihin on kansainvälisesti saatavissa riittävästi joukkoja ja joissa puolustushallinnon valmiudet eivät kehity vastaavasti.

Samalla on todettava, että siviilikriisinhallinnan resurssit — noin 15 miljoonaa euroa vuositasolla — ovat täysin riittämättömät ja niiden merkittävä korottaminen on perusteltua. Valiokunta toteaa saamansa selvityksen perusteella, että Suomella on hyvät valmiudet kouluttaa osaavaa henkilöstöä siviilikriisinhallintaan ja mm. EU:n siviilikriisinhallinnan painopisteet — mm. oikeusvaltio, poliisitoimi, siviilihallinto — sopivat Suomelle hyvin. Lisäksi on todettava edellä mainitun kriisinhallinnan kokonaisvaltaisuuden perusteella, että siviilikriisinhallinnan merkityksen kriisinhallinnassa pitäisi korostua jatkossa ja saavuttaa pidemmällä aikavälillä painoarvoltaan sotilaallinen kriisinhallinta. Siviilikriisinhallinnan määrärahojen korottamista helpottanee se, että siviilikriisinhallintaan käytetyt resurssit ovat merkittävässä määrin kehitysyhteistyöhön tilastoitavissa, ja kehitysyhteistyömäärärahoja on joka tapauksessa tarkoitus kasvattaa merkittävästi. Tässä yhteydessä valiokunta korostaa kuitenkin erikseen, että sotilaallisen kriisinhallinnan ja siviilikriisinhallinnan resurssit ei saa asettaa toisiaan vasten.

Valiokunnan mielestä on perusteltua, että Suomi pyrkii vaikuttamaan OECD:n kehitysapukomiteassa (DAC) siinä tarkoituksessa, että tietty sotilaallisen kriisinhallinnan kustannukset voisi lukea osaksi kehitysapua. On ymmärrettävää, että kehitysavun tilastoinnille on asetettu tiukat kriteerit, mutta kriisinhallinnan kehityksen myötä joustavampi suhtautuminen sotilaalli-

seen kriisinhallintaan on perusteltua: sotilaallinen kriisinhallinta luo olosuhteita vakaudelle ja kehitykselle. Esimerkkinä voidaan mainita EU:n sotilasoperaatio Kongossa 2006, jonka tehtävä oli suojata vaaleja. Erikseen voidaan todeta myös, että Suomen toiminnassa sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa on tyypillisesti merkittäviä siviiliväestön tarpeita palvelevia elementtejä.

Verkkoturvallisuus

Ulkoasiainvaliokunta toteaa, että tietoverkkojen häiriötön toiminta on yhä keskeisempi kysymys myös turvallisuuspolitiikan kannalta, ja viittaa mm. Viron valtion verkkosivujen häirintään toukokuussa 2007. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus toimii aktiivisesti verkkoturvallisuuden kohentamiseksi. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että alustaviin toimiin verkkoturvallisuuden kohentamiseksi poikkiallinnollisena hankkeena on ryhdytty. Asiaa on valiokunnan mielestä syytä käsitellä aiempaa perusteellisemmin tulevassa turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa. Tästä syystä ulkoasiainvaliokunta ei edellytä asian käsittelyä kertomuksessa.

Kehityspolitiikka

Kehitysyhteistyömäärärahojen osalta ulkoasiainvaliokunta viittaa lausuntoonsa (UaVL 1/2007 vp) valtiontalouden kehityksistä vuosille 2008—2011 annetusta selonteosta. Ulkoasiainvaliokunnan mielestä on tärkeää, että hallitus sitoutuu korottamaan kehitysyhteistyömäärärahoja tavalla, joka nostaa kehitysyhteistyön bruttokansantulo-osuuden vähintään 0,51 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä osana määrärahojen korottamista 0,7 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä. Tähän aikatauluun Suomi on Euroopan unionissa sitoutunut.

Ulkoasiainvaliokunta toteaa, että edellä mainittujen tavoitteiden täyttäminen tulee edellyttämään merkittäviä määrärahalisäyksiä. Kehitysyhteistyömäärärahat ovat vuonna 2007 noin 750 miljoonaa euroa. Määrärahojen kasvattaminen 0,7 prosenttiin vuonna 2015 merkitsee karkean

arvion mukaan määrärahojen kaksinkertaistamista noin 1,5 miljardiin euroon, bruttokansantulon kasvusta riippuen. Kehitysyhteistyömäärärahojen vakaa kasvu on olennainen tavoitteen saavuttamiselle, koska määrärahojen viime hetken hyppäyksenomainen korotus tuskin on toteutettavissa.

Ulkoasiainvaliokunta pitää kehitysyhteistyön vahvan määräraha-kehityksen rinnalla olennaisena kehitysavun tuloksellisuutta, ja valiokunta on säännöllisesti mm. kertomusmietinnöissä kiinnittänyt valtioneuvoston huomion politiikkajohdon mukaisuuden vahvistamiseen keskeisenä välineenä avun tuloksellisuuden parantamisessa. Ulkoasiainvaliokunta edellytti edellisen kertomuksen käsittelyn yhteydessä (UaVM 19/2006 vp), että hallituksen toimenpidekertomuksen oheismateriaalina olevaan kehitysyhteistyökertomukseen on sisällytettävä *kokonaisvaltainen arvio Suomen kehitysyhteistyön ja EU:n toiminnan politiikkajohdon mukaisuuden vahvistamisesta*. Asiaa on selvitetty osana käsiteltävää kehitysyhteistyökertomusta, ja siitä ilmenee, että politiikkajohdon mukaisuuden vahvistamisessa on jatkuvasti tehtävää. Ulkoasiainvaliokunta katsoo, että politiikkajohdon mukaisuutta on syytä tarkastella osana kehitysyhteistyökertomusta jatkossakin.

Lausumat

Konventin tulokset ja valmistautuminen hallitustenväliseen konferenssiin. Valtioneuvoston selontekoon VNS 2/2003 vp liitetty eduskunnan lausuma edellytti valtioneuvostolta tiettyjä toimenpiteitä perustuslakisopimukseen johtaneessa hallitustenvälisessä konferenssissa. Perustuslakisopimus allekirjoitettiin 29.10.2004. Valiokunta katsoo, että lausuman johdosta suoritettut, kertomuksessa selostetut toimenpiteet ovat riittäviä.

EU:n laajentumisasiainvaliokunta; EU:n perustuslakisopimuksen hyväksyminen. Valtioneuvoston perustuslakisopimusta koskeneeseen selontekoon (VNS 6/2005 vp) liitetty eduskunnan lausuma edellytti Euroopan unionin laajentumisasiainvaliokuntaa käsittelevää selontekoa vuoden 2006

valtiopäivien aikana. Ulkoasiainvaliokunta toteaa, että edellytetty selonteko unionin laajentumisasiainvaliokunnan perusteista olisi ollut asianmukainen, koska laajentumisasiainvaliokunta käydään laajaa poliittista keskustelua Euroopan unionissa ja laajentumisen vaikutukset ovat kauaskantoiset. Valiokunta pitää laajentumisasiainvaliokuntaa koskevaa keskustelua yhä tärkeänä, mutta katsoo, että vuoden 2006 valtiopäiviin kohdistuvana lausuma on käynyt tarpeettomaksi. Samaan selontekoon liitetty eduskunnan lausuma koski perustuslakisopimuksen hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen antamista eduskunnan käsiteltäväksi. Esityksen tultua käsitellyksi on lausuma käynyt tarpeettomaksi.

Euroopan unionin yhteisvastuulausekkeen ja turvatakuulausekkeen vaikutukset ja toimeenpano; Eurooppa-neuvoston kokouksista tiedottaminen. Hallituksen esitykseen perustuslakisopimuksen hyväksymisestä (HE 67/2006 vp) liitetty eduskunnan lausuma edellytti, että Euroopan unionin yhteisvastuulausekkeen ja turvatakuulausekkeen vaikutuksista ja toimeenpanoon vaadittavista toimenpiteistä annetaan eduskunnalle selvitys vaalikauden alussa. Kertomuksessa ei vastata tähän lausumaan. Ulkoasiainvaliokunta toteaa, että Vanhasen II hallituksen ohjelman mukaan EU:n turvatakuuden merkitys tulee selvitettyksi uuden turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon myötä, jonka on valiokunnan saaman selvityksen mukaan määrä valmistua vuonna 2008. Valiokunta kuitenkin toteaa, että selvitys olisi laadittavissa myös nopeammassa aikataulussa perustuslakisopimuksen hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen perustelujen ja ulkoasiainvaliokunnan perustuslakisopimusta käsitelleiden mietintöjen (UaVM 13/2006 vp, UaVM 2/2006 vp) pohjalta. Kertomuksessa on syytä tehdä jatkossakin selkoa tähän lausumaan liittyvistä toimenpiteistä.

Samaan hallituksen esitykseen liitetty eduskunnan lausuma edellytti, että valtioneuvosto tiedottaa vastaisuudessa Eurooppa-neuvoston virallisista ja epävirallisista kokouksista eduskunnan asianomaisille valiokunnille myös kirjallisesti. Valtioneuvosto on ryhtynyt lausuman johdosta asianmukaisiin toimenpiteisiin, ja suu-

ri valiokunta sekä ulkoasiainvaliokunta ovat saaneet kaikista Eurooppa-neuvoston kokouksista kirjallisen selvityksen sekä ennen Eurooppa-neuvoston kokouksia että kokousten jälkeen. Ulkoasiainvaliokunta katsoo, että tämän lausuman johdosta suoritettut, kertomuksessa selostetut toimenpiteet ovat riittäviä. Valiokunta toteaa kuitenkin samalla, että ajoittain Eurooppa-neuvoston käsiteltäväksi tulee EU:n neuvostossa ratkaistavaksi kuuluvia säädösasioita. Tällöin valtioneuvoston on otettava huomioon, että eduskunnan oikeus perustuslain mukaan osallistua Suomen kantojen valmisteluun Euroopan unionissa päätettävistä asioista koskee myös tätä poikkeuksellista päätöksentekoa.

Venäjä-politiikka. Ulkoasiainvaliokunta lausui hallituksen toimenpidekertomusta vuodelta 2005 käsitellessään, että Suomen tulee lisätä yhteistyötä demokratia- ja oikeusvaltiokehityksen edistämiseksi Venäjällä ja pyrkiä hyödyntämään Venäjän taloudellisen kehityksen tarjoamat mahdollisuudet. Valiokunta korosti lausumassaan, että Venäjä-osaamista Suomessa tulee vahvistaa ja yhteistyötä eri hallinnonalojen, elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan välillä kehittää. Valiokunnan lausuman mukaan tämä edellyttää kokonaisvaltaista Venäjä-politiikkaa, ja ulkoasiainvaliokunta esitti, että seuraavaan hallitusohjelmaan sisällytetään Venäjä-strategia.

Hallituksen toimenpidekertomuksessa vuodelta 2006 todetaan, että asia tulee selvitettäväksi vaalien jälkeen nimitettävän hallituksen toimesta. Vanhasen II hallituksen ohjelmassa todetaan mm. Suomen kehittävän aktiivisia, laaja-alaisia ja monentasoisia kahdenvälisiä suhteita Venäjän kanssa. Ohjelmassa todetaan myös, että hallitus vahvistaa Suomen Venäjä-politiikan koordinaatiota, huolehtii suomalaisesta Venäjä-osaamisesta ja tukee kansalaisyhteiskuntatason yhteistyötä. Ulkoasiainvaliokunta katsoo, että hallitusohjelman linjaus Venäjä-politiikan kehittämisestä vastaa sisällöltään ulkoasiainvaliokunnan mietinnössään tarkoittamaa Venäjä-

osaamisen vahvistamista ja yhteistoiminnan kehittämistä, vaikka erillistä Venäjä-strategiaa ei hallitusohjelman perusteella ryhdytä laatimaan. Valiokunta pitää Venäjä-politiikan kehittämistä merkittävänä haasteena ja katsoo, että hallituksen tulisi pyrkiä entistä tuloksellisempaan ja kokonaisvaltaisempaan toimintaan Suomen Venäjä-suhteissa. Kertomuksessa on syytä tehdä jatkossakin selkoa lausumaan liittyvistä toimenpiteistä.

Vuoden 2004 turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 6/2004 vp) käsittelyyn liitettiin eduskunnan lausuma *pohjoisen Euroopan alueellisen yhteistyön kehittämisestä ja Pohjoisen ulottuvuuden kehittämisestä*. Valiokunta toteaa, että Pohjoista ulottuvuutta koskevat uudet asiakirjat hyväksyttiin Pohjoisen ulottuvuuden huippukokouksessa marraskuussa 2006 ja Suomi pyrkii mm. liikenne- ja logistiikkakumppanuuden perustamiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että pohjoisen Euroopan alueellista yhteistyötä kehitetään tavoitteena tehostaa toimintaa, poistaa päällekkäisyyksiä ja kehittää EU:n Pohjoista ulottuvuutta osana EU:n naapuruuspolitiikkaa ja Venäjä-suhteiden toimeenpanon yhtenä välineenä. Valiokunta painottaa, että alueellisen yhteistyön rinnalla Itämeren tilan kohentaminen edellyttää myös erityisen Itämeri-strategian muotoilemista Itämeren-alueutta koskevana EU:n sisäisenä politiikkana. Valiokunta toteaa, että Vanhasen II hallituksen ohjelmassa todetaan Itämeren alueen EU-yhteistyön tiivistäminen painopisteinä ympäristöturvallisuuden parantaminen ja taloudellisen yhteistyön kehittäminen. Kertomuksessa on syytä tehdä jatkossakin selkoa lausumaan liittyvistä toimenpiteistä.

Päätösehdotus

Ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy kertomuksen ja

että tämä mietintö lähetetään tiedoksi valtioneuvostolle.

UaVM 1/2007 vp — K 4/2007 vp

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pertti Salolainen /kok	Annika Lapintie /vas
vpj.	Markku Laukkanen /kesk	Elisabeth Naucclér /r
jäs.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Heikki A. Ollila /kok
	Pekka Haavisto /vihr	Aila Paloniemi /kesk
	Eero Heinäluoma /sd	Pekka Ravi /kok
	Liisa Jaakonsaari /sd	Tanja Saarela /kesk
	Antti Kaikkonen /kesk	Ben Zyskowitz /kok
	Antti Kalliomäki /sd	vjäs. Erkki Tuomioja /sd.
	Katri Komi /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jukka Salovaara.

VASTALAUSE

Perustelut

Valiokunnan enemmistö on ottanut suojelemaan Suomen osallistumiseen Naton nopean toiminnan joukkoihin (Nato Response Force, NRF). On valitettavaa, että edellinen hallitus ilmoitti huhtikuussa 2007 Natolle maamme periaatteellisesta kiinnostuksesta ilman, että asiaa olisi huolellisesti käsitelty valiokunnassa saati että se olisi tuotu kansalaiskeskusteluun ennen eduskuntavaaleja.

Suomi on vastikään vasta päättänyt osallistumisesta unionin taisteluosastoihin, ja ensimmäinen taisteluosasto, johon Suomi osallistui, lopettaa päivystysvuoronsa kesäkuussa 2007. Meillä ei tuolta ajanjaksolta kuitenkaan ole minkäänlaista käytännön kokemusta lähdöstä suorittamaan jotakin tehtävää. Seuraavaksi Suomen on määrä osallistua vuoden 2008 alkupuolella päivystävään pohjoismaiseen taisteluosastoon.

Vaikka osallistuminen NRF:n joukkoihin täydentävänä joukkona ei muodollisesti sisältäisikään juridista liikkeellelähövelvollisuutta, syntyy sellaisessa tilanteessa kuitenkin usein lähes yhtä sitova moraalinen velvollisuus ja paine muiden taholta. Suomen ei ole syytä hakeutua sellaisiin tilanteisiin, joissa voi olla vaikea välttää osallistumasta myös kansainvälisen oikeuden vastaisiin sotilaallisiin toimiin.

NRF:n operaatiot ovat todennäköisesti luonteeltaan erittäin vaativia. Perusteeksi osallistumiselle ei riitä kriisinhallintaosaamisen hankkiminen. Tällaisten vaativien taistelutehtävien, siis sodankäynnin, osalta on Suomessa syytä esimerkiksi paneutua monipuolisesti niihin kokemuksiin, joita olisi saatavissa Naton ISAF-operaatiosta Afganistanissa.

Afganistanissa ei esimerkiksi ole kyetty kohentamaan väestön elinoloja jälleenrakennustyön avulla eikä liioin kyetty luomaan riittäviä ja toimivia Afganistanin omia poliisi- ja sotilasjoukkoja.

Maan eteläisissä maakunnissa käydään aitoa sotaa sisessä vastaan. Teknisesti ylivoimaiset

Nato-maat eivät ole halunneet tai kyenneet osoittamaan merkittävää määrää maajoukkoja. Tästä syystä ne turvautuvat mm. ilmapommituksiin, joissa siviiliuhrien määrä nousee korkeaksi. Muutoinkin eräiden Nato-maiden taistelutapa korostaa omien uhrien välttämistä, mikä on omiaan johtamaan tuntuviin siviiliuhreihin. Myös tällainen sodankäyntitapa kriisinhallinnan osana ansaitsee vakavan erittelyn, olipa sitten kyse suoranaisista sodankäyntirikoksista tai vain sodankäyntitavan aiheuttamista tarpeettomista siviiliuhreista. Myös NRF-joukkojen osalta on kiinnitettävä huomiota tällaiseen sodankäyntitapaan.

Edelleen Nato-maista Yhdysvallat pitää Afganistanissa sekä muualla maailmassa salaisia vankiloita, joissa sovelletaan kansainvälisten sopimusten kidutukseksi luokittelemaa menettelyä. Myös tätä on syytä arvioida silloin, kun tehdään päätöksiä kriisinhallinnasta ja varsinkin sen laajentamisesta. Ei voida pitää hyväksyttävänä, että suomalaiset rauhanturvaajat missään muodossa vaikuttaisivat yhdenkään joutumiseen vangituksi tällaisissa oloissa. Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous onkin kiinnittänyt huomiota näihin salaisiin vankiloihin ja niissä toteutettuun kidutukseen sekä eräiden Euroopan neuvoston jäsenmaiden toimintaan tässä yhteydessä. On syytä kysyä, lisäisikö osallistuminen NRF-joukkoihin tällaisia tilanteita.

Valiokunnan enemmistön mielestä on hyvä, että Suomi ja Ruotsi etenevät yhteisen tilannearvion pohjalta NRF-asiassa. On kuitenkin tärkeää, että kumpikin maa tekee oman kansallisen päätöksen osallistumisesta. Oma kantani on, että valiokunnan olisi tullut ottaa kielteinen kanta.

Pidän välttämättömänä, että eduskunnalle annetaan Afganistanin tilannetta koskeva selonteke. Tässä yhteydessä en kuitenkaan ole jättänyt siitä vastalauseita valiokunnan mietintöön, koska asiaa voidaan käsitellä muussakin yhteydessä. Selvää on, että Suomen panosta Afganista-

nissa esimerkiksi kasvattamalla sotilaiden määrää tai omaksumalla vastuu jostakin alueesta ei voida tehdä ilman, että eduskunnalla on selonteon muodossa mahdollisuus ottaa siihen kantaa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan, että valiokunnan mietinnössä lausutaan:

Valiokunta katsoo, että Suomen on perusteltua tyytyä hankkimaan kokemusta

EU:n kriisinhallinnasta ja hallituksen luopua aikeesta osallistua NRF:n toimintaan. Valiokunta painottaa, että muodollisen liikkeellelähtövelvoitteen puuttuminen ei poista todellista painostusta osallistua myös sen kaltaiseen operaatioon, joka ei ole sopusoinnussa kansainvälisen oikeuden kanssa. Valiokunta edellyttääkin, että Suomi ei osallistu Naton NRF-joukkoihin.

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2007

Annika Lapintie /vas